

Maa-aineslupa, Korento, Maanrakennus Pääaho Oy, Sotkajärvi, Pudasjärvi

OULYMP 27.06.2024 § 48
2626/11.02.00/2024

Asia Maanrakennus Pääaho Oy:n maa-aineslain mukainen lupa maa-ainesten ottamiseen Pudasjärven kaupungin Sotkajärven kylälle tilalle Korento 615–413–47–1.

Hakija Maanrakennus Pääaho Oy
y-tunnus 2308846-3

Luvan hakijan yhteystiedot ovat liitteessä 1 jota ei julkaista verkkosivuilla.

Luvan hakemisperuste

Maa-aineslain (555/1981) 4 §.

Toimivaltainen viranomainen

Maa-aineslain 7 §:n mukaan maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen. Pudasjärven kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oulunkaaren ympäristölautakunta.

Asian vireilletulo

Maa-aineslupahakemus on jätetty Oulunkaaren ympäristöpalveluille 10.1.2024 ja sitä on täydennetty 27.2.2024, 13.3.2024 ja 14.4.2024 muun muassa pohjavesitiedoilla, ottamisalueen koordinaateilla ja suunnitelmakartan täydennyksillä. Hakemusta on täydennetty myös 28.5.2024 uudella suunnitelmakartalla, johon on lisätty asennettujen pohjavesiputkien sijainnit ja mitatut pohjavedenkorkeudet.

Alueen sijainti

Suunniteltu maa-ainesten ottamispaikka sijaitsee Pudasjärven kaupungin Sotkajärven kylällä tilalla Korento 615–413–47–1, noin 14 kilometriä Pudasjärven keskustasta koilliseen. Ottamisalueen koordinaatit ovat E: 512350 N: 7253020 (ETRS-TM35FIN).

Luvat ja sopimukset

Hakija omistaa hakemuksen kohteena olevan tilan. Alueella on ollut aikaisemmin Oulunkaaren ympäristölautakunnan 15.4.2014 § 22 Rudus Oy:lle myöntämä maa-aineslupa. Lupa on siirretty Maanrakennus Pääaho Oy:lle ympäristötarkastajan viranhaltijapäätöksellä 19.11.2015 § 26. Lupa on päättynyt 31.5.2024. Maa-aineslupa on myönnetty 80 000 m³ ottomäärälle. Notto-järjestelmän mukaan alueella ei ole otettu maa-aineksia edellisen luvan voimassaolon aikana.

Alueen kaavoitustilanne ja ympäristö

Alueella ei ole asema- tai yleiskaavaa. Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavassa alue on merkitty pohjavesialueeksi. Lisäksi alue on osoitettu maa-ainestentoalueeksi (eo). Alue rajautuu kaavassa osoitettuun arvokkaaseen harjualueeseen (MY-hs) ja alueen

pohjoispuolelle on merkitty poronhoidon kannalta erityisen tärkeä kohde tai aita.

Alue sijaitsee Korentokankaan (11 615 105A) vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E). Pudasjärven kunta on teettänyt alueelle vuonna 2001 Korentokankaan maa-ainesten oton ja pohjaveden suojelun yleissuunnitelman, joka on hyväksytty kunnanvaltuustossa 15.4.2002. Yleissuunnitelmassa suunniteltu ottoalue on merkitty MO/MY -merkinnällä, jolla tarkoitetaan kunnostettavaa vanhaa maanottoaluetta, joka muotoillaan ja kunnostetaan metsätalousalueeksi. Lisäksi suunnitellun ottoalueen eteläpuolelle on rajattu vedenottamon ohjeellinen lähisuojavyöhyke (pv/lv).

Lähin vakituinen asutus sijaitsee Kuusamontien eteläpuolella, noin 230 metrin etäisyydellä ottamisalueesta kaakkoon. Lähin vapaa-ajan asutus sijaitsee Kuusamontien eteläpuolella, noin 1,3 kilometriä ottamisalueesta lounaaseen.

Lähin muinaisjäänös, Korentokangas 1, sijaitsee noin 615 metriä suunnitellusta toiminta-alueesta pohjoiseen.

Lähin vesistö, Hanhijärvi, sijaitsee suunnitellulta ottamisalueelta noin 1,4 kilometriä lounaaseen Kuusamontien eteläpuolella.

Kohde ei sijaitse luonnonsuojelu- tai Natura-alueella. Lähin luonnonsuojelualue, Heikkilän kosteikko (YSA207181) sijaitsee noin 3,7 kilometriä ottoalueesta koilliseen. Lähin Natura-alue, Sotkajärvi ja Helkalansuo – Kalettomansuo (SPAFI1103820) sijaitsee noin 5,5 kilometriä ottoalueesta etelään.

Suunnitelman mukainen ottamisalue rajoittuu tilalla Paratiisi 615-413-47-2 olevaan maa-ainestenottoalueeseen, jonka maa-aineslupa on voimassa 31.3.2031 saakka.

Toiminnan kuvaus

Maa-aineksen otto

Maanrakennus Pääaho Oy hakee lupaa hiekan ja soran oton jatkamiseksi omistamallaan tilalla Korento 615-413-47-1 Pudasjärven Korentokankaalla. Alueelle on myönnetty aiemmin maa-aineslupia, viimeisin lupa Rudus Oy:lle 15.4.2014. Lupa päättyy 31.5.2024.

Nykyinen lupa on myönnetty määrälle 80 000 m³. Luvan aikana ei ole suoritettu maa-ainesten ottoa. Uutta lupaa haetaan 10 vuodeksi samalle määrälle, oton loppuun saattamiselle ja alueen maisemoinnille. Haettavan ottoalueen koko on 5,76 ha. Otto kohdistuu Korentokankaan 1E-luokan pohjavesialueen 11615105 pohjaveden muodostumisalueelle, joten pohjaveteen jätetään vähintään neljän metrin suojakerros.

Otettava maa-aines on hiekkaa ja soraa, joka on paikoin kivistä. Poski-1 projektin pohjavesiraportissa on havaittu Korentokankaalle tehtyjen pohjavesikairausten yhteydessä olevan hienoa hiekkaa 30 metrin syvyydelle. Ottoalueen kohdalla kerrospaksuuksista ei ole tietoa. Muodostuman syntyavasta (ns. reunamuodostuma) johtuen suunnittelualueen pohjoispuolella esiintyy pohjavettä salpaavia hienojakoisia maakerroksia. Otto on suurimmaksi osaksi luiskaamista. Ottoalueen keski- ja länsiosassa montun pohja on 1-2 metriä haettavan

ottotason alapuolella. Alue täytetään ennen oton aloittamista nykyisen luvan lupaehtojen mukaisesti tasolle +133,5 (N60) eli +133,9 (N2000).

Pohjavesi

Suunniteltu otto- ja maisemointialue sijoittuu 1E-luokan pohjavesialueeksi luokitellun pohjavesialueen 11615105 Korentokangas pohjaveden muodostumisalueelle. Korentokankaan pohjavesialue kuuluu laajaan saumaharjukompleksiin, joka on Korentokankaan kohdalla itä-länsisuuntainen. Pohjavesimuodostuma on antikliininen eli muodostumasta purkautuu pohjavettä reuna-alueiden soille. Pohjaveden virtaus muodostumassa on länteen ja pohjavesipinta akviferin eteläreunassa koko Korentokankaan maaperämuodostumassa hieman alempana kuin pohjoisreunassa.

Pohjavesipinnan taso on nykyisen luvan mukaan ollut +129,87 (N60), eli +130,22 (N2000). Tässä hakemuksessa pohjaveden ylimpänä tasona on pidetty tasoa +130,3 (N2000). Taso perustuu Rudus Oy:n maa-aineslupahakemukseen, jossa pohjavesipinnaksi mainitaan +129,87(N60), eli n. +130,3(N2000). Hakemuksen mukaan alueelle on asennettu uusi havaintoputki, joka on tuhoutunut. Mittauksia ei ole tehty luvan siirryttyä Maanrakennus Pääaho Oy:lle, koska ottotoimintaa ei ole ollut. Rudus Oy:n mahdollisia mittaustuloksia ei hakijalla ole käytettävissä.

Pohjaveteen jätetään neljän metrin suojakerros. Ottoalueelle asennetaan nykyisten lupaehtojen mukaisesti kaksi pohjaveden havaintoputkea ennen oton aloittamista. Neljän metrin suojakerroksen toteutuminen varmistetaan tekemällä putkista tarkkailua neljä kertaa vuodessa. Hakija on toimittanut 28.5.2024 uuden suunnitelmakartan, johon on merkitty uudet pohjavesiputket alueen länsi- ja keskiosassa. 15.5.2024 mitatut pohjavedenkorkeudet ovat olleet +130,22 ja +130,07 (N2000).

Suunnitellun maa-ainesten oton jatkamisen vaikutusalueella ei ole toiminnassa olevia vedenottamoita. Hakemuksen mukaan Pudasjärven vesiosuuskunnalla on Korentokankaan pohjavesialueella tutkimuspisteet Por4 ja K2. Pudasjärven Vesiosuuskunta on tehnyt pitkän vuokrasopimuksen Tutkimusalue K2 maa-alueesta. Osuuskunnan antaman tiedon mukaan alueelle rakennettaneen tulevaisuudessa vedenottamo.

Lähialueella olevat kiinteistöt ovat liittyneet Hirvaskosken vesiosuuskunnan vesijohtoverkoston, mutta osalla kiinteistöillä saattaa olla käytössä myös talousvesikaivoja. Vesiosuuskunnan vedenottamo sijaitsee ottokohteen itäpuolella, pohjaveden virtaussuunnassa ottokohteen yläpuolella eikä hankkeella ole vaikutusta ko. vedenottamoon. Yleissuunnitelmassa (s. 40) on esitetty, että Hirvaskosken vedenottamon muodostumisalue ulottuu lähelle Hanganvaaraa, mutta ei siis Korentokankaalle saakka.

Maa-aineksen otto ja jälkihoitotyöt järjestetään siten, että vedelle vaaraa aiheuttavia aineita ei pääse maaperään ja pohjaveteen. Alueella ei tankata koneita, eikä säilytetä polttoaineita.

Pohjavesipintaa tarkkaillaan alueelle asennettavista havaintoputkista. Alueelle asennetaan vähintään yksi uusi havaintoputki, määrä tarkentuu lupamääräyksien / ELY-keskuksen lausunnon perusteella. Putken / putkien sijaintia ei ole vielä päätetty, mutta havaintoputki voisi sijaita ainakin alueen keskiosissa, koska pohjaveden virtaus tapahtuu idästä länteen, ja ottotoiminta keskittyy ottoalueen itäosaan. Pohjavesipinta mitataan

keväällä, kesällä ja syksyllä, jolloin pohjavesipinnan minimi ja maksimit tulevat huomioiduksi. Ylimpään havaittuun pohjavesipintaan jätetään neljän metrin suojakerros.

Ottotoiminta

Haettava ottomäärä on 80 000 m³, ottoaika 10 vuotta ja ottotaso +134,3(N2000). Ottoalueen pintaala on noin 5,76 ha. Otto on pääosin luiskaamista, itäosassa on vielä myös luiskausten väliin jäävää hiekka- ja sorakerrosta 3-10 metriä. Länsiosaa täytetään ennen oton aloittamista nykyisen luvan lupaehtojen mukaisesti tasolle +133,5(N60) eli +133,9(N2000).

Otto- ja kaivualueiden rajaukset sekä tuleva tilanne on esitetty suunnitelmapiirroksina ja poikkileikkauksina.

Tilaan Paratiisi jätetään pohjoispuolella 10 metrin suojavyöhyke. Itäosassa ja pienellä osalla pohjoisreunaa otto yhdistetään tämän tilan ottoalueeseen. Nykyisen luvan lupaehtojen mukaisesti otto ulotetaan naapuritilojen rajoihin saakka, koska aiempien lupien mukainen otto on jo yltänyt tilojen rajoille. Eteläreunassa Kuusamontien keskiviivaan jää noin 40 metrin suojavyöhyke. Luiskaukset toteutetaan kaikilla reunoilla kaltevuudella 1:3. Eteläreunalla noin kaltevuudessa 1:2 oleva luiskaus kasvaa jo puustoa, minkä vuoksi se jätetään nykyiselleen.

Ottoalue toimii samalla tukitoiminta-alueena, koska koko tila on käytännössä ottoaluetta. Varastokasojen paikka vaihtelee maisemoinnin ja oton ehdoilla, ja niitä voi olla eri kohdissa ottoaluetta. Kertavarastoinnin määrä arviolta 5000 – 10 000 m³, riippuen kysynnästä.

Alueella säilytetään työkoneita vain satunnaisesti. Mikäli säilytetään, säilytyspaikan pohja muovitetaan.

Maisemointi

Länsiosaa täytetään ennen oton aloittamista nykyisen luvan lupaehtojen mukaisesti tasolle +133,5(N60) eli +133,9(N2000). Täyttöä tarvitaan arviolta noin 5000–6000 m³.

Kaivannon reunat luiskataan siten, että ne mahdollisimman luontevasti liittyvät alueen luonnontilaiseen ympäristöön. Alueen jälkitilanne saatetaan piirroksen 9151.4 periaatteiden mukaiseksi, eli luiskaukset muotoillaan noin kaltevuuteen 1:3. Itäreunalla otot yhdistetään. Eteläreunalla noin kaltevuudessa 1:2 oleva luiskaus kasvaa jo puustoa, minkä vuoksi se jätetään nykyiselleen, kuten alueella tehdyssä maastokatselmuksessa jo nykyisen luvan aikana on sovittu.

Alueen jälkikäyttönä tulee olemaan metsätalous. Aluksi maisemointialueelle, oton edetessä myös ottoalueelle levitetään pintamaita kesästä 2021 lähtien sitä mukaa, kun alueita ei tarvita tukitoiminta-alueeksi tai ottoa on suorittamatta.

Maisemointi ja jälkihoitotyöt suoritetaan ympäristöministeriön ohjeistuksen (Ympäristöhallinnon julkaisun 2023:30; Maa-ainesten ottaminen, Opas ainesten kestäväseen käyttöön) mukaisesti. Kasvukerrokseksi hiekan päälle sijoitetaan paikallisia tai tarvittaessa muualta tuotavia pintamaita tai turvetta 10-20 cm:n paksuudelta. Alue palautetaan metsätaloukseen kylvämällä ja/tai istuttamalla.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma

Hakemuksen liitteenä olevan kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman mukaan pintamaita syntyy arviolta 3000-5000 m³-ktr ja kantoja ja hakkuutähteitä 5 m³-ktr. Kaivannaisjätteet käytetään ottamisalueiden suojarakenteisiin, jälkihoitoon ja maisemointiin.

Vaikutukset ympäristöön

Hakemuksen mukaan ottoalue on kokonaisuudessaan vanhaa ottoaluetta, jonka pintamaat on pääosin poistettu, eikä siellä näin ollen esiinny erityisiä, suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristön säilyttäminen vaarantuisi oton jatkamisen takia.

Hakemusalue ympäristöineen on maa-ainesten ottoaluetta, joten toiminnan jatkamisella ottosuunnitelman mukaisesti ei ole merkittäviä haitallisia maisemallisia vaikutuksia. Suunnitellulla luiskakaltevuuksella ja alueen metsittämisellä alue sulautuu ympäröivään, kaukana asutuksesta ja muista toiminnoista olevaan kangasmaastoon. Oton jatkamisella vanhalla ottoalueella ja alueen maisemoimisella jää ottamisen pienikin vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan mahdollisimman vähäiseksi. Tien ja ottoalueen välinen suojapuusto ja suojavyöhykkeen kaltevuus tielle päin estävät montun näkymisen Kuusamontielle ja asutukselle.

Aikaisempien lupapäätösten mukaan toimittaessa ottotoiminnasta ei edelleenkään aiheudu kauniin maisemakuvan turmeltumista, luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista, vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa eikä tärkeän tai muunkaan vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantumista.

Kulku alueelle tapahtuu asfaltoidulta, vilkasliikenteiseltä tieltä, joten toiminta ei sanottavasti lisää kuljetusreitillä varrella melu-, pöly-, tai tärinähaittoja.

Lähimmät suojelualueet ovat noin 3,6 km ottoalueen pohjoispuolella sijaitseva yksityinen suojelualue Heikkilän kosteikko YSA 207181 ja noin 5,3 km sen eteläpuolella sijaitseva Sotkajärvi ja Helkalansuo – Kalettomansuo SPAFI/SACFI 1103820. Hakemuksen mukaisilla toiminnoilla ei ole niihin vaikutusta, ei myöskään lähimpään muinaismuistoon, johon on etäisyyttä noin 610 metriä.

Pohjaveden virtaussuunnassa hankealueen alapuolella olevien, Hirvaskosken vesiosuuskunnan vesijohtoverkostoon liittyneiden kiinteistöjen mahdollisesti käyttämiin kaivoihin tai niiden veden laatuun tai määrään ei hankkeella ole vaikutusta, koska ottoa ei uloteta lähelle pohjavesipintaa tai pohjavesipinnan alapuolelle ja öljy- sekä polttoainepäästöt torjuen maaperään tai pohjaveteen ei pääse haitallisia yhdisteitä.

Huolehtimalla suojavahvuuksista ja varautumalla mahdollisiin vuotoihin öljyntorjuntakalustolla sekä ryhtymällä mahdollisissa häiriötilanteissa välittömiin puhdistustoimenpiteisiin ei ottotoiminnoilla aiheuteta vaaraa pohjaveden laadulle tai määrälle eikä toiminta vaikuta pohjaveden virtaussuuntiin.

Asian käsittely

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Pudasjärven kaupungin verkkosivuilla 20.3. – 26.4.2024. Hakemuksesta on ilmoitettu kirjallisesti suunnitellun ottamisalueen naapuritilojen omistajille.

Lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunnot Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelta sekä Liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualueelta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta, Pudasjärven paliskunnalta, Hirvaskosken vesiosuuskunnalta ja Pudasjärven vesiosuuskunnalta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen Ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualue toimitti lausuntonsa hakemukseen 2.5.2024. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen mukaan:

“Suunniteltu ottamisalue sijaitsee vedenhankintaa varten tärkeällä Korentokankaan (11615105, 1E luokka) pohjavesialueella, jonka pohjavedestä pintavesi- tai maaekosysteemi oin suoraan riippuvainen. Pohjavesialue kuuluu laajaan saumarajukompleksiin, joka Korentokankaan alueella kulkee itä-länsi suunnassa. Alueen selännemäiset osat sisältävät etupäässä kivistä ja hiekkaista sora, sekä paikoin soraista hiekkaa. Selänteen reunaosissa hiekan joukossa esiintyy soraisia välikerroksia. Lieveosien aines vaihtelee keskirakeisesta hiekasta hienoon hiekkaan. Pohjavettä purkautuu yleisesti reuna-alueiden soille ja Karhulammesta lähtevään virtaan. Pohjaveden päävirtaussuunta on länteen.”

“Pohjavesialueella on lisäksi useita tutkittuja vedenottamon paikkoja ja pohjavesialueelta on tutkimusten mukaan mahdollista ottaa merkittäviä määriä hyvänlaatuista pohjavettä. Lupahakemuksen mukainen alue sijoittuu tutkitusta vedenottopaikasta (Korentokangas K7) noin 700 metrin päähän. Vuonna 1982 tehdyn koepumppauksen mukaan paikasta saadaan hyvänlaatuista pohjavettä noin 150 m³/vrk.”

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus lausui seuraavasti:

“Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen (jäljempänä ELY-keskus) näkemyksen mukaan hakemuksen mukaisella ottamistoiminnalla ei ole haitallista vaikutusta maakuntakaavassa osoitettuun arvokkaaseen harjualueeseen.

ELY-keskus katsoo, että alueelta voidaan ottaa maa-aineksia ilman vesilain mukaista lupaa edellyttäen, että ottaminen tapahtuu MAL 3 § 4 mom. määräysten, ottamissuunnitelman ja muutoinkin hyvän ottamiskäytännön mukaisesti. Luvassa tulee asettaa riittävät maa-aineslain 11 §:n mukaiset lupamääräykset sekä ottaa huomioon alla esitetyt näkökohdat.

- 1. Ottoalueen keski- ja länsiosassa ottotoiminta ei ole ollut suojakerrospaksuuden osalta luvan mukaista. Lupaehtojen vastaisesti otetut alueet tulee täyttää alueelta saatavalla, puhtaalla kivennäismaa-aineksella, joka ei sisällä orgaanista ainesta. **Hakemuksen mukaiselta ottoalueelta ei tule kuljettaa maa-aineksia pois ennen kuin tarvittavat täytöt on toteutettu nykyisen luvan mukaiseen tasoon.***
- 2. Ottamisen yhteydessä on varmistettava, että **ylimmän luonnontilaisen pohjavesipinnan yläpuolelle jää vähintään neljän***

(4) metrin rikkomaton suojamaakerros. ELY-keskus huomauttaa, ettei hakemuksessa esitetty ylin pohjavesipinta (+133,3 N2000) luultavasti edusta alueen ylintä luonnontilaista pohjavesipintaa. Alueen pohjavesipintaa ei ole seurattu säännöllisesti, eikä hakemuksessa ilmoitetun vesipinnan seuranta-ajankohta ole tiedossa. Alueelle tulee asentaa 2-3 pohjaveden havaintoputkea pohjavesipinnan vaihteluiden havaitsemiseksi. Pohjavesitarkkailua tulee tehdä näistä putkista vähintään neljä kertaa vuodessa niin, että pohjavesipinnan syys- ja kevätmaksimit tulevat havaituiksi. Pohjavesitarkkailua tulee tehdä pohjavesiputkista koko ottoluvan voimassa olon ajan, vaikka ottotoimintaa ei alueella koko ajan olisikaan. Pinnankorkeustiedot on vuosittain lähetettävä ottotoimintaa valvovalle viranomaiselle sekä pyydettyäessä ELY-keskukselle.

3. Maa-ainesten ottotoiminnan vaikutuksia pohjaveden laatuun tulee seurata alueelta pohjaveden virtaussuunnassa ottotoiminnan alapuolelle sijoitettavasta pohjavesiputkesta ennen toiminnan jatkamista, kerran toiminnan aikana sekä toiminnan loputtua seuraavin laatuparametrein: väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, CODMn tai TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani, öljyhiilivedyt ja mineraaliöljyt. Pohjavesinäytteenottoon soveltuva putki on muovinen ja sen siiviläputkiosuus ulottuu putken pohjatasosta aina pohjavedenpinnan yläpuolelle asti. Kaivuriasenteiset putket eivät sovellu pohjaveden laadun seurantaan. Pohjaveden laatatiedot ja pohjavesiputkien putkikortit pyydetään toimittamaan myös ELY-keskukselle. Tulokset toimitetaan suorasiirtona ympäristöhallinnon tietojärjestelmään tai sopivassa siirtomuodossa (sähköiset siirtotiedostot). Mikäli laboratoriossa on valmius syöttää vedenlaatatiedot suoraan ympäristöhallinnon tietojärjestelmään, käytetään tietojen siirrossa ensisijaisesti tätä vaihtoehtoa.
4. Paikalle on asennettava kiinteät korkomerkit, joista voidaan helposti valvoa ottamistoiminnan edistymistä ja suojamaakerroksen riittävyttä. Korkomerkit tulee olla havaittavissa koko ottamisajan.
5. Maa-aineksen otto on toteutettava niin, että missään vaiheessa ei pääse syntymään pohjaveden pilaantumisvaaraa. Tätä koskevat tarkemmat määräykset on liitettävä maa-aineksen ottamislupaan.
6. Ottoalueen seinämät on muotoiltava vähintään kaltevuuteen 1:3 tai loivemmiksi ympäröivän maaston luonnollisia korkeusvaihteluja mukailleen. Ottoalueen seinämät eivät saa missään vaiheessa olla jyrkempiä ja muotoilu tulee tehdä ottotoiminnan edetessä. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä jäte-, ylijäämä- tai muita maita ei saa varastoida alueelle tai käyttää alueen jälkihoidossa.
7. Suojaetäisyys ottamisalueelta naapurikiinteistöihin tulee olla vähintään 10 metriä, ellei naapurikiinteistön omistajalta ole saatu kirjallista suostumusta tätä pienempään suojaetäisyyteen.
8. Alueen jälkihoito ottamistoiminnan haitallisten vaikutusten ehkäisemiseksi ja ottamisalueen sopeuttamiseksi ympäröivään luontoon ja maisemaan, on tehtävä ottosuunnitelman mukaan ja ympäristöministeriön ohjeen (Ympäristöministeriön julkaisuja 2023:30) periaatteita noudattaen sisältäen alueen muotoilun, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä.

Lopuksi

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus muistuttaa, että vaikka etukäteen arvioiden ei pintaeikä pohjavesiin kohdistuvia haittoja tulisikaan, on toiminnanharjoittaja vesilain mukaisessa vastuussa mahdollisista vesiin kohdistuvista haitoista ja siten velvollinen muun muassa tarvittaviin korjaus- ja korvaustoimenpiteisiin.

*Lupapäätöksen antamisen jälkeen lupapäätös ja sen mukainen suunnitelma tulee lähettää Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle (MAL 19 §). ELY-keskus pyytää lupaviranomaista täyttämään ja lähettämään maa-ainesten ottamislupaa koskevat tiedot sähköisesti maa-aineslupapäätöksen ilmoituslomakkeella:
https://anon.ahtp.fi/_layouts/Lomake.ashx?LomakeID=10045.*

*Luvan haltijan on tehtävä ilmoitus lupaviranomaiselle otetusta aineksen määrästä ja laadusta vuosittain viimeistään tammikuun 31. päivänä. (MAL 23 a §, MAA 9 §). Luvanhaltijan tulee täyttää ja lähettää ottoilmoituslomake, mikäli mahdollista sähköisesti. Ilmoitus tehdään maa-ainestenotto -ilmoituslomakkeella, joka löytyy Internet-osoitteesta:
https://anon.ahtp.fi/_layouts/FormServer.aspx?OpenIn=Browser&XsnLocation=/Lomakkeet/maa_ainesto ilmoitus.xsn&Source=https://anon.ahtp.fi*

Kun maa-ainesten ottaminen on päättynyt tai luvan voimassaoloaika on kulunut umpeen, on alueella toimitettava lopputarkastus valvontaviranomaisen määräämällä tavalla, jollei luvassa ole toisin määrätty (MAA 7 §). Maa ainesluvan haltijan on ilmoitettava ottamisen päättymisestä valvontaviranomaiselle lopputarkastuksen pitämistä varten. Valvontaviranomaisen tulee tehdä muistio tarkastuksesta, josta käy ilmi lupamääräysten toteutuminen. ELY-keskukselle tulee varata mahdollisuus osallistua lopputarkastukseen.”

Hirvaskosken vesiosuuskunta ilmoitti 17.6.2024 sähköpostitse, että luvan myöntämiselle ei ole esteitä.

Muistutukset ja mielipiteet

Muistutuksia tai mielipiteitä ei ole jätetty.

Hakijan kuuleminen

Hakija on ilmoittanut 3.5.2024 sähköpostitse, että sillä ei ole huomautettavaa annettuun lausuntoon.

Valmistelijan päätösesitys

Oulunkaaren ympäristölautakunta myöntää Maanrakennus Pääaho Oy:lle maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan soran ja hiekan ottamiseen Pudasjärven kaupungin Sotkajärven kylälle, tilalle Korento 615-413-47-1. Maa-aineslain mukainen lupa myönnetään täydennetyin hakemuksen ja ottamissuunnitelman mukaisesti seuraavin määräyksin:

1. Maa-aineksen ottomäärä on enintään 80 000 m³ ja ottoalueen koko on 5,76 ha.
2. Ottamisalue on merkittävä selvästi (esim. paaluin) maastoon ennen ottotoiminnan aloittamista. Ottamisalueelle on sijoitettava riittävä määrä

kiinteitä korkomerkitöjä. Luvan haltijan on huolehdittava merkintöjen säilymisestä alueella.

3. Niiltä osin, kun ottamistoiminta ei ole ulottunut naapurikiinteistöjen rajalle, tulee jättää vähintään 10 metrin suojaetäisyys. Otto voidaan ulottaa idässä naapuritilan Paratiisi 615-413-47-2 rajaan saakka ja muodostaa yhtenäinen ottoalue, mikäli naapuritilalla on tämän luvan voimassaoloaikana lupa ottaa maa-aineksia tämän luvan tilan rajaan asti ilman suojavyöhykettä. Tilojen ottoalueen yhdistämisestä ja niiden välisen kankaan poistamisesta tulee tehdä kirjallinen sopimus kiinteistöjen haltijoiden kesken ja sopimus tulee esittää Oulunkaaren ympäristöpalveluille ennen ottoalueiden yhdistämistä. Valtatiehen 20 tulee jättää vähintään 40 metrin suojaetäisyys maantien ajoradan keskiliinjasta.

4. Maa-ainestenotto saadaan ulottaa enintään tasoon +134,30 (N2000) kuitenkin siten, että havaitun luonnollisen pohjavesipinnan yläpuolelle jätetään neljän (4) metrin koskematon suojamaakerros.

Niillä alueilla, joilla maa-ainestenotto on ulottunut nykyistä ottotasoa syvemmälle, tulee aluetta korottaa tasolle +133,90 (N2000) alueelta peräisin olevalla maa-aineksella. Pohjan korotuksissa ei saa käyttää eloperäisiä aineksia (esim. pintamaita) eikä muualta tuotavia ylijäämämaita. Täytöt tulee tehdä ennen kuin maa-aineksia kuljetetaan pois alueelta.

5. Luvan haltijan on ennen ottamistoiminnan aloittamista järjestettävä valvontaviranomaisen kanssa alkutarkastus ottoalueella. Tarkastuksella todetaan edellisen maa-ainesluvan lupaehtojen toteutuminen, muun muassa ottotaso ja mahdollinen ottoalueen täyttötarve.
6. Luvan haltijan on nimettävä maa-aineksenotolle vastuuhenkilö, joka muun muassa osallistuu valvontatarkastuksille. Vastuuhenkilön nimi ja yhteystiedot tulee toimittaa valvontaviranomaiselle viimeistään alkutarkastuksen yhteydessä.
7. Maa-ainestenotto on järjestettävä siten, että ottoalue on turvallinen alueella liikkujille maa-ainestenoton aikana ja sen päätyttyä. Ottoalueen jyrkät rinteet on aidattava vahinkojen estämiseksi. Ottamistoiminta tulee järjestää siten, että siitä ei aiheudu vaaraa poroille, eikä haittaa poronhoidolle.
8. Alueelle on ennen ottamistoiminnan aloittamista asennettava vähintään kaksi pohjaveden tarkkailuputkea. Pohjavesiputkien tulee olla kairaamalla asennettuja, muovisia putkia, joiden siiviläosa on pohjavesikerroksessa. Pohjaveden pinnankorkeutta tulee tarkkailla vähintään neljä (4) kertaa vuodessa siten, että pohjavedenpinnan kevät- ja syysmaksimit tulevat havaituiksi. Tulokset on kirjattava ja toimitettava valvontaviranomaiselle maa-aineksen ottoa koskevan vuosi-ilmoituksen yhteydessä. Pohjavesitarkkailua tulee tehdä pohjavesiputkista koko ottoluvan voimassa olon ajan, vaikka ottotoimintaa ei alueella koko ajan olisikaan.

9. Pohjaveden laatua on tarkkailtava pohjaveden virtaussuunnassa ottotoiminnan alapuolelle sijoitettavasta pohjavesiputkesta otettavilla näytteillä ennen toiminnan jatkamista, kerran toiminnan aikana sekä toiminnan loputtua. Vesinäytteistä tulee määrittää väri, sameus, happi, pH, sähkönjohtavuus, hiilidioksidi, kovuus, CODMn tai TOC, nitraattityppi, kloridi, sulfaatti, rauta, mangaani ja öljyhiilivedyt ja mineraaliöljyt. Näytteenottajalla tulee olla riittävä kokemus ja pätevyys ja tutkimukset on teetettävä akkreditoidussa laboratoriossa. Analyysitulokset tulee toimittaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle niiden valmistuttua.
10. Ottamistoiminta on kokonaisuudessaan toteutettava siten, että siitä ei aiheudu maaperän, pintavesien tai pohjaveden pilaantumisvaaraa, terveydellistä haittaa, epäsiisteyttä, roskaantumista, tavanomaista enempää pöly- tai meluhaittaa tai ympäristön pilaantumisen vaaraa.
11. Alueella on oltava helposti saatavilla riittävästi soveltuvaa imeytysainetta, esimerkiksi turvetta tai imeytysmattoja. Mahdolliset maahan joutuneet poltto- ja voiteluaineet on poistettava viipymättä ja ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.
12. Mikäli alueella säilytetään väliaikaisesti koneita, tulee säilytys- ja tankkausalueet tiivistää vettä läpäisemättömiksi (esim. HDPE -kalvo, jonka päälle hienojakoista maa-ainesta). Alueella ei saa käyttää vuotavia työkoneita tai laitteita, ja niiden kunto on tarkastettava säännöllisesti. Öljynvaihdot ja muut huoltotoimenpiteet tulee suorittaa pohjavesialueen ulkopuolella. Ottoalueella ei saa varastoida polttoaineita tai muita vettä pilaavia aineita.
13. Toiminnasta aiheutuvaa pölyämistä on tarvittaessa torjuttava kastelemalla. Pölyntorjuntaan saa käyttää ainoastaan pohjavettä. Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä pölyntorjunnasta.
14. Toiminnasta aiheutuva melu ei saa lähimmässä häiriintyvässä kohteessa ylittää melutason ohjearvoja 55 dB (LAeq) klo 7.00-22.00 ja 50 dB (LAeq) klo 22.00-7.00 eikä lähimpien loma-asuntojen pihalla päivällä klo 7.00-22.00 45 dB (LAeq) eikä yöllä klo 22.00-07.00 40 dB (LAeq). Valvontaviranomainen voi tarvittaessa antaa määräyksiä toiminnan aiheuttaman melun selvittämisestä ja mittaamisesta sekä meluntorjunnasta.
15. Maa-aineskaivantojen rintauksiin ja varastokasoihin voi asettua pesimään törmäpääskyjä. Törmäpääsky on luonnonsuojelulain perusteella rauhoitettu laji, joka on lisäksi luokiteltu erittäin uhanalaiseksi (EN). Muodostuneet törmäpääsky-yhdyskunnat tulee ottaa huomioon maa-ainesten oton yhteydessä ja ottamisen jälkeisessä maisemoinnissa. Pesien hävittäminen pesintäkauden aikana on kielletty.

Kaksi vuotta ennen lupakauden päättymistä alueelle tulee tehdä tarkastus, jossa selvitetään jatkosuunnitelmat ja mahdolliset poikkeukselliset maisemointitarpeet. Tarkastuksessa selvitetään mm. tarve mahdollisten törmäpääsky-yhdyskuntien säilyttämiseen.

16. Alueelta kuorittuja pintamaita ei saa käyttää alueen täyttöihin. Muualta tuotuja tarkastamattomia ja valvontaviranomaisen hyväksymättömiä ylijäämä- tai jätemaita ei saa tuoda ottamisalueelle. Ottamisalueella ei saa säilyttää jätteitä tai käytöstä poistettuja esineitä tai materiaalia. Toiminnassa syntyvät jätteet on toimitettava asianmukaiset luvat omaaviin käsittelypaikkoihin. Vaaralliset jätteet, kuten jäteöljyt, käytetty imeytysmateriaali ja akut, tulee varastoida lukituissa, tiivispohjaisissa tiloissa. Jätehuollossa on noudatettava voimassa olevia jätehuoltomääräyksiä.
17. Ottamistoiminta on järjestävä siten, että maisemointitoita päästään toteuttamaan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa. Ottamisalueen reunat on luiskattava riittävän loiviksi ja vaihtelevin kaltevuuksin (vähintään 1:3) ja muotoiltava maiseman mukaisesti ympäristöön soveltuvaksi. Jälkihoito on tehtävä ympäristöhallinnon ohjeiden (Ympäristöministeriön julkaisu 24/2020, Ympäristöministeriö) periaatteita noudattaen, sisältäen alueen muotoilun, pintamateriaalin levityksen ja kasvillisuuden palauttamisen metsittämällä.
18. Mikäli alueelta kuoritut pintamaat eivät riitä metsän kasvualustaksi, voi alueelle tuoda valvontaviranomaisen erillisellä suostumuksella kasvualustaksi soveltuvaa ja pilaantumaton materiaalia.
19. Luvan haltijan on vuosittain tammikuun loppuun mennessä ilmoitettava valvontaviranomaiselle edellisenä vuonna otetun aineksen määrä ja laatu. Ilmoitus on tehtävä myös silloin kun ottotoimintaa ei ole ollut. Ilmoitus tulee tehdä ensisijaisesti sähköisesti Notto -rekisteriin. Lomake löytyy osoitteesta <https://anon.ahtp.fi/> -kirjoittamalla hakukenttään teksti "MAL 23" ja painamalla hakupainiketta.
20. Maa-ainesten ottamisen tai lupa-ajan päätyessä luvan haltijan on järjestettävä alueella lopputarkastus, johon kutsutaan valvontaviranomainen ja ELY -keskuksen edustaja.
21. Mikäli ottamistoiminnan aikana ilmenee jotain sellaista, mikä estää maa-ainesten oton hyväksytyjen suunnitelmien mukaisesti, luvan haltijan on viipymättä ilmoitettava asiasta valvontaviranomaiselle.
22. Mikäli lupa maa-ainesten ottamiseen siirretään toiselle, on siirrosta viipymättä ilmoitettava lupaviranomaiselle. Luvan haltija vastaa lupaan liittyvistä velvoitteista, kunnes hänen tilalleen on hakemuksesta hyväksytty toinen. Mikäli luvan haltija menee konkurssiin ja pesä jatkaa ottotoimintaa, tulee siitä tehdä ilmoitus lupaviranomaiselle tai siirtää lupa 6 kk:n kuluessa konkurssin alkamisesta toiselle haltijalle. Ellei ilmoitusta tai siirtoa ole tehty, lupa raukeaa ja viranomainen teettää tarpeelliseksi katsomansa jälkihoitotyöt käyttämällä vakuutta. (MAL 13a §).

Päätöksen perustelut

Maa-ainesten ottaminen toteutettuna lupahakemuksen, ottamissuunnitelman ja edellä esitettyjen lupamääräysten mukaisesti täyttää maa-aineslain 6 §:ssä esitetyt edellytykset, joilla lupa on

myönnettävä. Ottaminen tai sen järjestelyt eivät ole ristiriidassa MAL 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma on ottamissuunnitelman liitteenä. Siinä on esitetty tarpeelliset tiedot toiminnassa syntyvistä kaivannaisjätteistä, niiden varastoinnista ja hyödyntämisestä.

Suunniteltu ottoalue sijaitsee Korentokankaan 1E -luokan pohjavesialueella. Luvan hakija on ottosuunnitelmassaan esittänyt pohjaveden suojelutoimenpiteitä. Lupamääräyksissä on annettu tarkempia määräyksiä pohjaveden suojelemisesta ja tarkkailusta. Ottamissuunnitelman ja annettujen lupamääräysten mukaan toteutettuna maa-ainesten ottaminen ei aiheuta MAL 3 §:n 1 mom. 4 kohdan mukaisia seurauksia.

Maa-ainestenotolle ei ole kaavallisia tai muita maankäytöllisiä esteitä. Lupamääräyksissä edellytetyt velvoitteet ovat tarpeen maa-ainesten oton haitallisten vaikutusten minimoimiseksi sekä valvonnan toteuttamiseksi.

Lähimmät asuinrakennus sijaitsee ottoalueen rajasta noin 230 metriä. Ottotoiminnalle on annettu määräyksiä liittyen pölyämisen ehkäisyyn sekä melutasoihin. Kun otetaan huomioon ottamissuunnitelma ja annetut lupamääräykset, voidaan ottotoiminta järjestää paikalla siten, että siitä ei aiheudu maa-ainelain 3 §:n 4 momentissa mainittua vaaraa asutukselle tai ympäristölle tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

Polttoaineiden, voiteluaineiden ja muiden ympäristölle vaarallisten kemikaalien varastointikiellolla, sekä määräyksellä koneiden säilyttämisestä ja tankkaamisesta suojatulla alustalla vähennetään merkittävästi pohjaveden ja maaperän pilaantumisvaaraa.

Vastaus Pohjois-Pohjanmaan ELY -lausuntoon

Pohjois-Pohjanmaan ELY -keskuksen lausunto on huomioitu lupamääräyksissä 2, 3, 4, 8, 9, 11, 12, 16, 17, 19 ja 20.

Päätöksen voimassaolo

Tämä päätös on voimassa 30.6.2034 saakka, johon mennessä kaikki ottamisaluetta koskevat jälkihoitotyöt on suoritettava.

Päätöksen täytäntöönpano

Maa-ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi (MAL 21 §).

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (555/1981) 3-7 §, 10-13 §, 19-21 §, 23 § ja 23a §.
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (926/2005) 1-4 § ja 6-9 §.
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä (190/2013) 4 §.
Valtioneuvoston päätös melutason ohjeistoista (993/1992) 2 §.
Luonnonsuojelulaki (9/2023) 70 §.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.
Oulunkaaren ympäristölautakunnan 25.4.2024 § 28 hyväksymä maksujen määräytymisperusteet.

Hailuodon, Iin, Kempeleen, Lumijoen, Oulun ja Pudasjärven jätehuoltomääräykset, Oulun seudullinen jätehuoltojaosto 15.09.2022 §11.

Asian valmistelija	Nina Keränen, ympäristötarkastaja p. 040 1865 409
Vakuus	<p>Luvan haltijan tulee jättää Oulunkaaren ympäristölautakunnalle lupamääräysten noudattamiseksi 24.2.2022 § 20 maksutaulukon mukainen vakuus (MAL 12 §). Vakuus on 1500 € ottamisalueen hehtaaria kohti, lisättyä 0,04 € hyväksytyin kokonaisottomäärän jokaista kuutiota kohti. Vakuuden määrä lupamääräysten noudattamiseksi on:</p> $5,76 \text{ ha} \times 1500 \text{ €/ha} + 80\,000 \text{ m}^3 \times 0,04 \text{ €/m}^3 = \mathbf{11\,840 \text{ €}}$ <p>Vakuuden on oltava voimassa vähintään 31.12.2034 saakka. Oulunkaaren ympäristölautakunnalla on kustannustason oleellisesti muuttuessa oikeus tarkistaa vakuuden suuruus.</p>
Maa-aineslupamaksu ja sen perusteet	<p><u>Lupahakemuksen käsittelymaksu</u></p> <p>Tämän maa-ainesluvan käsittelymaksu on 854,40 €.</p> <p>Maksuissa noudatetaan Oulunkaaren ympäristölautakunnan 24.2.2022 § 20 hyväksymää ympäristönsuojelua ja maa-aineksia koskevien suoritteiden maksutaksaa, jonka mukaan käsittelymaksu on hakemuksessa esitetyn tilavuuden mukaan 10,68 € / 1000 m³, kuitenkin vähintään 400 euroa ja enintään 5 260 euroa.</p> <p><u>Valvontamaksu</u></p> <p>Lisäksi luvan haltijan on maksettava jälkihoitotöiden hyväksymiseen saakka voimassa olevan taksan mukainen maksu, joka luvan myöntämishetkellä on 7,97 €/1000 m³, kuitenkin vähintään 345 euroa ja enintään 4120 euroa.</p>
Päätöksestä tiedottaminen	<p>Päätös annetaan tiedoksi hallintolain 62 a §:ssä säädetyllä julkisella kuulutuksella (MAL 19 §). Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Pudasjärven kaupungin verkkosivuilla.</p> <p><u>Ote pöytäkirjasta:</u> Hakija Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus Pohjois-Pohjanmaan liitto Pudasjärven paliskunta Hirvaskosken vesiosuuskunta Pudasjärven vesiosuuskunta</p>
Muutoksenhaku	Tähän päätökseen tyytymätön saa hakea muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus liitteenä.
Ympäristöjohtajan päätösesitys:	Ympäristölautakunta hyväksyy valmistelijan päätösesityksen.
Päätös	Ympäristölautakunta hyväksyi päätösesityksen yksimielisesti.

